

ZALOTAY ELEMÉR

„A SZALAGHÁZ”

Sipos Gyula cikkének, amely ezt a vitát lényegében elindította, egyik legfontosabb alaptétele volt, hogy a kommunista ember megformálására, nevelésére a mostani lakások, illetve lakásépítési tervek alig adnak módot. Valóban, a társadalom fejlődése forradalmi, de a mi lakótelepeink azon a mennyiségi tényezőn kívül, hogy nagyobb ütemben építkezünk — nem tükröznek sokkal

többet, mint a mai korszerű nyugati lakótelepek. Holott mind a társadalmi szükséglet, mind az egyéni elképzelések egészen mást kívánnak: egyszerre megvalósítani a kollektív élet és a természetbe szerves kölcsön-kapcsolatban álló szeparált otthon valamilyen formáját... Ma nálunk nincsenek külön igényei a munkásosztálynak és a polgári rétegnek — ebben a vonatkozásban. Ugyanakkor, nagyon kell vigyáznunk arra: nehogy azt állítsuk, hogy a munkásság a régi kispolgári életnormákat igényli, tehát ezeknek kielégítésével a lakás-problémát meg lehetne oldani. Amíg a nagytőkés társadalmi és anyagi helyzeténél fogva nemcsak felismeri, de meg is valósítja a sértetlen természettel összefüggő, fiziológiailag legmegfelelőbb, tehát legtökéletesebb lakástípust, addig mi a tömeges — és szükségyszerűségeiből tömeges — lakásépítkezésnél nagyon sokszor a kispolgár igények szintjéhez közelítünk.

Mi a feladat? Először is olyan elkülönített otthonokat kell terveznünk mint a nyugati felső körök mindenki előtt kívánatos luxusvilláiban megtalálható. Másodszor: ennek függvényeként az otthonot közvetlen kapcsolatba kell hoznunk a természettel és olyan színvonalú otthoni kiszolgálást biztosítani, ami az osztálytársadalom a cseléd vagy a cselédség feladata.

A „szalagház” elnevezéssel közismert koncepció, melynek alap gondolata lényegében egyezik az *Unite d'Habitation* alap gondolatával, részleteiben azonban eltér tőle — ezt a problémát próbálja megoldani. A tervezés kísérleti stádiumban van: az Építésügyi Minisztérium megbízásából a MÉLYÉPTERV kutató-csoportja foglalkozik ezzel a témával.

A szalagház-rendszer egy városrész építésének olyan megoldása, amikor a házakat az eddigi szétszórtság helyett egy tömegbe összpontosítjuk. A számítások szerint egy ilyen építmény hossza kilométer nagyságrendű, magassága pedig 30—50 emelet. Az egyes lakásokból erdőséget, parkokat, tavakat, hegyeket láthatjuk. A föld felszínéről minden forgalmat eltüntetnénk. Az épületet így több száz méter széles, forgalomtól mentesített erdő övezné. Vigyázat: valódi erdő és nem park-erdő! Az erdőn túl, néhány száz méternyire, minden eddig ismert lakótelep sportterületénél sokszorta nagyobb sportolásra alkalmas területet biztosítunk. Az egyes lakásokban az emberek úgy érzik majd magukat, mintha egy hegy tetején álló villában laktának, s alattuk egy erdős völgy terülne el. Egyébként minden lakáshoz 2×3 méteres terasz tartozik majd. A kiszolgálást gazdasági liften bonyolítják le. Központi mosoda, mosogatás, sőt esetleg konyha — íme, a központi szolgáltatások legfontosabbjai. Ugyanakkor mindenki kap külön konyhát is, fürdőszobát is...

A „szalagházat” a Duna mellett, attól kb. 500 méterre képzeljük el. A közlekedést külön gyorsvasút biztosítaná.

A tervnek itt — természetesen — csak vázlatos ismertetését nyújthattuk, tehát a részletekre s kivált az elgondolás kivitelezésére, illetve annak anyagi részére nem térhettünk ki. Ez utóbbi kérdéstről mindössze annyit, hogy a „szalagház” lényegében nagyon nagy megtakarítást is jelent az eddigi építési költségeknek. Például csak az épületen kívüli közművek költségei is lakásonként 28 000 Ft-tal csökkennek, az összpontosítás eredményeként...

Egyelőre ennyit a „szalagházról...”

A 20 EZER LAKÁSOS SZALAGHÁZ

1. Sport-, játéktérület 2. Erdő (10–30 méter széles, áthatolhatatlan bokorsávval körülvé-
 vé és így az utcától is és a sportterülettől is elkülönítve) 3. Szentendrei sziget 4. Duna
 5. Újpest 6. Rómaifürdő 7. Csillaghegy 8. Békásmegyér 9. Nagykevély 10. Szalagház
 11. HÉV